

NR.2503/O/24.10.2025**INFORMARE*****Viespea rapitei(Athalia rosae)***

Viespea rapitei este unul dintre cei mai importanți dăunători ai rapiței. Chiar dacă în România, prezintă două generații, una de primăvară și una de toamnă, viespea rapitei este cunoscută datorită pierderilor pe care le provoacă generația de toamnă. Puțini sunt cei care cunosc faptul că larvele de viespea rapitei pot consuma în aproximativ 24 ore, de două ori greutatea corpului lor. Prin urmare capacitatea lor de defoliere este de o ferocitate rar întâlnită. Fermierul dacă nu este atent se poate trezi că în câteva zile o cultură întreagă este distrusă. Asta mai ales dacă atacul a avut loc în prima parte de vegetație a rapiței.

Larvele de viespea rapitei sunt rareori atacate de prădători. Probabil mulți fermieri se întreabă din ce motiv păsările nu se ating de aceste larve. Asta mai ales că ies în evidență foarte ușor. În general, în urma lucrărilor solului, semănat sau recoltat, zeci sau poate chiar sute de păsări ca cioara sau vrabia urmăresc tot ceea ce mișcă în urma utilajelor. În situația atacului de viespea rapitei, chiar dacă atacul este masiv, dăunătorul nu prezintă nici un fel de atracție pentru păsări. Toate acestea pentru că plantele din familia Brassicaceae sunt bogate în glucozinolați. Glucozinolații conferă frunzelor un gust amarui. Larvele consumă frunzele acestor plante, acumulează și concentrează aceste substanțe. Când larvele sunt atacate, acestea adoptă o poziție „chircită” și excretă mici stropi concentrați în substanțe amare. Acest sistem de apărare este foarte eficient, larvele nefiind atacate de păsări sau alți prădători.

Adulții de viespea rapitei nu constituie o problemă, aceștia se hrănesc cu nectarul florilor din flora spontană. Problema o constituie larvele, mai ales cele din generația a doua, a căror creștere coincide cu faza de 2-4-6 frunze la rapița de toamnă.

În primele faze ale atacului, larvele își concentrează atacul pe partea inferioară a frunzelor. La început consumă epiderma, apoi trece la parenchimul frunzei. Având dimensiune mică, aceste prime simptome pot scăpa neobservate. Putin mai târziu însă, fermierul va sesiza doar că frunzele rapiței prezintă perforații cu diametrul de 1-2 cm. Acestea sunt primele simptome ale atacului. Apoi însă, odată ce larvele cresc, nevoia de hrană se amplifică, iar larvele ajung să consume întreg foliajul, mai puțin nervurile, scheletizând frunzele. În cazuri grave, chiar și nervurile și petiolul frunzei pot fi consumate.

Femela de viespea rapiței depune ouă izolat pe marginea frunzelor, între cele două epiderme (superioară și inferioară). Perioada de depunere a ouălor este foarte lungă, peste 15-25 zile. În această perioadă o femelă poate depune în jur de 300 ouă. Având în vedere perioada foarte lungă de depunere a ouălor, ne putem da singuri seama motivul pentru care sistemul insecticidului este foarte importantă. Dacă substanța activă a insecticidului afectează și ouăle, atunci cu atât mai bine. Ouăle sunt transparente.

Perioada de timp în care ouăle trec de la faza de ouă la cea de larvă este de 5-12 zile. La apariție, larvele de *Athalia rosae* sunt de culoare închisă și nu depășesc 2 mm lungime. Imediat după apariție, larvele încep să consume din frunze. Însă în primele faze de creștere acestea acționează ascuns, în interiorul frunzei, asemănător larvelor miniere. Lăcomia larvelor de viespea rapiței este foarte mare. Au capacitatea ca în 24 ore să consume dublu greutatea corpului lor. Larvele de viespea rapiței de obicei se hrănesc în vetre destul de bine conturate.

Seara sau în zilele friguroase larvele se ascund la nivelul solului sau pe partea inferioară a frunzelor. În timpul zilei acestea urcă pe plantă și consumă frunzele începând cu partea inferioară, lăsând întreaga doar epiderma superioară. Asta la începutul atacului, pentru că atunci când atacul se întindește frunza este consumată în întregul ei. Va rămâne neconsumat doar scheletul frunzei, format din nervurile frunzei.

Scheletizarea frunzelor este faza finală a atacului de viespea rapitei. În România viespea rapitei (*Athalia rosae*) are două generații pe an. O generație de primăvară, care în agricultură își face mai puțin simțită prezența. Cel mai probabil generația de primăvară este binecunoscută de cultivatorii de varză, gulie, conopidă. **A doua generație este cea de toamnă.**

Pe timpul iernii, viespea rapitei ierneză ca larvă complet dezvoltată, într-un cocon mătăsoș ascuns în sol. Primăvara, primii adulți își fac apariția la sfârșitul lunii aprilie, început de luna mai. În general aceștia se hrănesc cu polen sau nectar de la speciile de **Brassicaceae**, **Asteraceae** sau **Apiaceae**. Hranirea are loc câteva zile,

până aceștia ajung la maturație sexuală. Apoi își găsesc parteneri, are loc fecundația, iar femelele încep să depună ouă. Perioada de incubație este de circa 5-10 zile.

Adult de viespea rapitei din generația de primăvară consumand polen alături de o trupa de gandaci pocnitori (luna mai)

Generația de primăvară poate produce probleme mai mult în culturile horticole, unde va ataca în general plantele din familia *Brassicaceae* ca varza, conopida, gulia. Însă în același timp se va mulțumii și cu plante din flora spontană ca ridichea, muștarul sălbatic sau alte plante din familia *Brassicaceae*. Stadiul de larvă durează 25-50 zile. La dezvoltarea lor completă, larvele se retrag în sol într-un cocon mătășos, unde vor ramane până când se vor transforma în adulți.

Spre sfârșitul lunii iulie, început de lună august, primii adulți din generația de toamnă își vor face apariția. Ca și cei din generația de primăvară, la început se vor hrăni cu nectar și polen din flora spontană. Apoi urmează fecundarea și depunerea ouălor. Larvele se vor hrăni până în luna octombrie, când vor ajunge la completa dezvoltare. Apoi se vor retrage în sol, la o adâncime de 10-15 cm și se vor ascunde în niște coconi impermeabili confecționați din mătase. Primăvara ciclul lor biologic se va relua.

Într-o strategie bună de combatere a dăunătorului se vor aplica insecticide împotriva larvelor, nefiind vizați în mod direct adulții. Asta chiar dacă se pot folosi capcane de culoare galbenă sau portocalie, care atrag adulții de viespea rapiței. Trebuie plecat de la premiza că perioada de depunere ouălor de viespea rapiței este foarte lungă. Prin urmare în aceeași perioadă de timp, în câmp putem să găsim viespea rapiței sub formă de adult dar și larvă sau ou.

Asadar, insecticidele folosite trebuie să urmărească o combatere cât mai bună a tuturor stadiilor de dezvoltare a dăunătorului. Mai ales a celor de ou și larvă. Ar fi de preferat folosirea de insecticide sistemice, care protejează cultura o perioadă cât mai lungă de timp după aplicare. Nu excludem din tratament produsele cu acțiune de contact/ingestie, care pot fi de asemenea foarte eficiente, împotriva acestui dăunător. În toamnele ploioase însă, perioada de protecție a acestor produse, poate fi diminuată de ploile excesive.

Pragul economic de dăunare este de 1-2 larve/plantă.

Pentru o bună combatere a dăunătorului se pot folosi cu succes următoarele insecticide:

1. Inazuma 0,125 -0,2 KG/HA
2. Mospilan 20 SG - 0,150 KG/HA
3. Mavrik 2F- 0,2 L/HA
4. Karate Zeon – 0,15 L/HA

Întocmit
Mihaela COȘOVEANU

